

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2009
5. volební období

467.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 58. schůze konané dne 12. listopadu 2009

k Návrhu rozhodnutí Rady o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika /kód dokumentu 13645/09, KOM(2009) 500 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika /kód dokumentu 13648/09, KOM(2009) 499 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví /kód dokumentu 13652/09, KOM(2009) 501 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění /kód dokumentu 13653/09, KOM(2009) 502 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy /kód dokumentu 13654/09, KOM(2009) 503 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstkyně ministra financí Mgr. Kláry Hájkové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Petra Krilla a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Petr Krill v. r.
zpravodaj výboru

Kateřina Jacques v. r.
předsedkyně výboru

DOKUMENT 13648/09
DOKUMENT 13645/09
DOKUMENT 13652/09
DOKUMENT 13653/09
DOKUMENT 13654/09

LEGISLATIVNÍ BALÍČEK

Posílení finančního dohledu v Evropě

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika

KOM(2009) 499 v konečném znění, kód Rady 13648/09
Interinstitucionální spis 2009/0140/COD

Návrh rozhodnutí Rady o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika

KOM(2009) 500 v konečném znění, kód Rady 13645/09
Interinstitucionální spis 2009/0141/AVC

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví

KOM(2009) 501 v konečném znění, kód Rady 13652/09
Interinstitucionální spis 2009/0142/COD

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění

KOM(2009) 502 v konečném znění, kód Rady 13653/09
Interinstitucionální spis 2009/0143/COD

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy

KOM(2009) 503 v konečném znění, kód Rady 13654/09
Interinstitucionální spis 2009/0144/COD

- **Právní základ:**
Článek 95 Smlouvy ES (návrhy nařízení)
Článek 105 odst. 6 Smlouvy ES (návrh rozhodnutí)
- **Datum zaslání Radě EU:**
24. 9. 2009
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
1., 5., a 6. 10. 2009
- **Datum projednání ve VEZ:**
23. 10. 2009 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodování (návrhy nařízení), souhlas EP (návrh rozhodnutí).
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 19. 10. 2009, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 23. 10. 2009 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrhy jsou v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Evropská komise dne 23. září 2009 představila balíček pěti legislativních návrhů, které mají posílit dohled nad evropským finančním trhem. Cílem předkládaného legislativního balíčku je odstranit nedostatky stávajícího systému finančního dohledu v EU a posílit tento systém, aby se předešlo opakování krize z roku 2008. Návrhy jsou založeny na doporučeních odborné skupiny vedené Jacquesem de Larosièrem vydaných v březnu 2009 a navazují na sdělení Komise o finančním dohledu v EU z května téhož roku, jehož cíle v červnu 2009 podpořila Evropská rada.
Na základě těchto návrhů bude zřízen Evropský výbor pro systémová rizika, který bude zjišťovat rizika pro finanční systém jako celek a jehož stěžejním úkolem bude vydávat včasné varování vyžadující rychlou akci. Dále bude ustaven Evropský systém orgánů finančního dohledu složený z orgánů dohledu jednotlivých členských států a zřízeny tři evropské orgány dohledu: pro oblast bankovníctví; pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění; a pro cenné papíry a trhy.
Přeložení těchto návrhů je reakcí na současnou finanční krizi, jež odhalila některé nedostatky v dohledu nad finančním trhem v EU. Členské státy se v rámci diskusí o příčinách krize shodly, že je třeba přikročit k opatřením, která by hlavní nedostatky odstranila a napomohla předejít opakování krize.

- **Obsah a dopad:**

Cílem nové právní úpravy prohlubující spolupráci v oblasti finančního dohledu je do budoucna udržitelné posílení finanční stability v celé EU, zajištění jednotného uplatňování a prosazování stejných základních technických pravidel, zabezpečení včasného odhalování rizik v systému a umožnění mnohem účinnější spolupráce v mimořádných situacích a při řešení sporů mezi orgány dohledu. Návrh na nový evropský systém dohledu vychází z de Larosièreovy zprávy, kterému členské státy daly politickou podporu. Předložené návrhy právních předpisů řeší nedostatky v oblasti obezřetnostního dohledu na makro a mikroúrovni a zřizují za tímto účelem tyto orgány:

- **Evropský výbor pro systémová rizika**, který bude sledovat a posuzovat rizika pro stabilitu finančního systému jako celku (tzv. „obezřetnostní dohled na makroúrovni“). Bude zajišťovat včasná varování před systémovými riziky, která by mohla narůstat, a v případě potřeby vydávat doporučení k přijetí opatření na jejich řešení.
- **Evropský systém orgánů finančního dohledu** pro dohled nad jednotlivými finančními institucemi (tzv. „obezřetnostní dohled na mikroúrovni“), který bude tvořit síť orgánů finančního dohledu z členských států, jež budou spolupracovat s novými evropskými orgány dohledu. Ty vzniknou ze současných výborů pro bankovníctví, cenné papíry a pojištění a zaměstnanecké penzijní systémy a ponesou název **Evropský orgán pro bankovníctví, Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a Evropský orgán pro cenné papíry a trhy**.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o makroobezřetnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika (kompromisní návrh předsednictví)

Tímto návrhem se zřizuje Evropský výbor pro systémová rizika jako nový nezávislý orgán bez právní subjektivity odpovědný za realizaci makroobezřetnostního dohledu nad celým finančním systémem EU a který by identifikoval rizika z hlediska finanční stability a v případě nutnosti vydal varování před riziky a doporučení pro opatření k řešení těchto rizik. Tento orgán bude mít tři cíle:

- rozvíjet evropskou makroobezřetnostní perspektivu s cílem řešit problém roztržité analýzy jednotlivých rizik na vnitrostátní úrovni;
- zvýšit efektivitu mechanismů včasného varování zlepšením interakcí mezi mikro a makroobezřetnostní analýzou;
- umožnit, aby se posouzení rizik projevilo přijetím opatření na straně příslušných orgánů.

Evropský výbor pro systémová rizika bude mít generální radu, řídicí výbor, sekretariát a poradní technický výbor. Generální rada přijímá rozhodnutí nezbytná pro zajištění výkonu úkolů svěřených Evropskému výboru pro systémová rizika a je hlavním rozhodovacím orgánem, která ponese odpovědnost za přijímání varování a doporučení. Generální rada je složena ze členů s hlasovacím právem a ze členů bez hlasovacího práva. Členy generální rady s hlasovacím právem jsou: guvernéři národních centrálních bank; prezident Evropské centrální banky nebo viceprezident Evropské centrální banky, je-li prezident Evropské centrální banky zvolen předsedou Evropského výboru pro systémová rizika; člen Evropské komise; předsedové tří evropských orgánů dohledu. Členy generální rady bez hlasovacího práva jsou: jeden zástupce na vysoké úrovni příslušných vnitrostátních orgánů dohledu za každý členský stát; předseda Hospodářského

a finančního výboru. Generální rada rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných členů s hlasovacím právem a v případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

V čele Evropského výboru pro systémová rizika je předseda, který je volen na období 5 let členy a z řad členů generální rady, kteří jsou také členy Generální rady Evropské centrální banky.

Řídící výbor napomáhá při přípravě zasedání generální rady, přezkoumává dokumenty, které mají být projednávány, a sleduje postup probíhající práce Evropského výboru pro systémová rizika.

Sekretariát poskytuje analytickou, statistickou, správní a logistickou podporu Evropskému výboru pro systémová rizika. Při svých analýzách se sekretariát opírá o technické poradenství centrálních bank a orgánů dohledu členských států.

Evropský výbor pro systémová rizika je podporován poradním technickým výborem, který poskytuje poradenství a pomoc v technických otázkách.

Evropský výbor pro systémová rizika by měl v případě potřeby vydávat varování v případě, že identifikovaná systémová rizika jsou považována za významná a vydávat doporučení pro nápravná opatření v reakci na zjištěná rizika obecné povahy týkající se Společenství jako celku, jednotlivých členských států nebo skupin členských států se stanovenou lhůtou pro příslušnou politickou reakci. Pro zvýšení váhy a oprávněnosti by tato varování a doporučení měla být předávána prostřednictvím Rady a v případě potřeby prostřednictvím nově zřízených evropských orgánů dohledu.

Evropský výbor pro systémová rizika bude mít možnost monitorovat dodržování svých doporučení na základě zpráv od adresátů, aby bylo zajištěno, že jeho varování a doporučení jsou účinně dodržována.

Evropský výbor pro systémová rizika bude mít možnost rozhodnout, zda by varování nebo doporučení mělo zůstat důvěrné nebo zda by mělo být zveřejněno.

Evropský výbor pro systémová rizika by měl koordinovat svou činnost s Mezinárodním měnovým fondem a s nově zřízenou Radou pro finanční stabilitu, od nichž se očekává, že budou poskytovat včasné varování týkající se makrobezpečnostních rizik na globální úrovni.

Návrh rozhodnutí Rady o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika

Tento návrh pověřuje Evropskou centrální banku zajišťovat sekretariát pro nově zřízený Evropský výbor pro systémová rizika a poskytovat mu analytickou, statistickou, logistickou a správní podporu. Evropská centrální banka rovněž musí pro tento sekretariát zabezpečit dostatečné lidské a finanční zdroje pro jeho fungování.

Vedoucí sekretariátu je jmenován Evropskou centrální bankou po konzultaci s generální radou Evropského výboru pro systémová rizika.

Předseda generální rady uděluje pokyny vedoucímu sekretariátu jménem Evropského výboru pro systémová rizika a vedoucí sekretariátu nebo jeho zástupce je přítomen na zasedáních generální rady a řídicího výboru Evropského výboru pro systémová rizika.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy

Třemi výše uvedenými samostatnými návrhy se zřizuje Evropský systém orgánů finančního dohledu, zahrnující zřízení tří evropských orgánů dohledu (Evropský orgán

pro bankovníctví; Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění; Evropský orgán pro cenné papíry a trhy). Tyto nově zřízené orgány dohledu nahradí v současné době působící na úrovni EU tři výbory pro finanční služby, které mají pouze poradní úlohu (Evropský výbor orgánů bankovního dohledu, Evropský výbor orgánů dozoru nad pojišťovnictvím a zaměstnaneckým penzijním pojištěním, Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry).

Nově zřízené orgány převezmou všechny úkoly stávajících výborů pro finanční služby a navíc jim budou svěřeny určité zvláštní pravomoci zahrnující:

- přípravu návrhů technických norem podle zásad zlepšování právní úpravy,
- řešení sporů mezi orgány dohledu z jednotlivých členských států v případech, kdy mají podle právní úpravy spolupracovat nebo dojít ke shodě,
- přispívání k zajištění jednotného uplatňování technických předpisů,
- v případě Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy přímý dohled nad ratingovými agenturami,
- úlohu koordinátora v mimořádných situacích.

Tyto nové evropské orgány dohledu budou institucemi EU s právní subjektivitou a budou představovat klíčový prvek navrhovaného Evropského systému finančního dohledu, který by měl působit jako síť orgánů dohledu a bude tvořen z vnitrostátních orgánů členských států, Smíšeného výboru evropských orgánů dohledu, který se bude zabývat meziodvětvovými otázkami a Evropské komise. Evropské orgány dohledu by měly požívat maximální nezávislosti, aby mohly objektivně plnit své poslání, avšak budou-li to vyžadovat institucionální důvody a povinnosti podle Smlouvy, zapojí se do práce evropských orgánů dohledu i Komise.

Hlavním rozhodovacím orgánem každého evropského orgánu dohledu bude jeho rada orgánů dohledu, která bude tvořena vedoucími představiteli příslušných vnitrostátních orgánů dohledu a předsedou příslušného evropského orgánu dohledu. Předseda bude předsedat zasedáním rady orgánů dohledu a řídící rady a bude jednat jako vedoucí představitel a zástupce evropského orgánu dohledu. Za každodenní řízení každého evropského orgánu dohledu bude odpovídat výkonný ředitel. Pokud jde o sídla nových evropských orgánů dohledu, navrhuje se zachovat současná sídla stávajících výborů orgánů dohledu, protože to usnadní rychlý a účinný přechod na nový režim.

Hlavní kompetence nových evropských orgánů dohledu

- vypracování technických norem

Zřízení tří evropských orgánů dohledu by mělo být doprovázeno vytvořením jednotného souboru harmonizovaných pravidel, aby se zajistilo jednotné uplatňování, a tím se přispělo k účinnějšímu fungování vnitřního trhu. Návrh stanoví, že evropské orgány dohledu mohou v oblastech konkrétně stanovených právními předpisy připravovat návrhy technických norem, které se předkládají Komisi ke schválení prostřednictvím nařízení nebo rozhodnutí.

Technické normy by měly určovat podmínky uplatňování pravidel obsažených v základních nástrojích přijímaných Evropským parlamentem a Radou a případně v prováděcích opatřeních Komise. Součástí technických norem by neměla být politická volba. V případě, že jsou technické normy navrženy tak, aby určovaly podmínky uplatňování prováděcích opatření Komise, měly by být připravovány až po té, co jsou přijata prováděcí opatření Komise. Evropské orgány dohledu před předložením technických norem Komisi by v případě potřeby měly uspořádat otevřené veřejné konzultace o technických normách a provést analýzu potenciálních souvisejících nákladů a přínosů.

- zajištění jednotného uplatňování předpisů EU
Evropské orgány dohledu budou mít obecnou pravomoc přispívat k zajištění jednotného uplatňování právních předpisů EU. K tomuto účelu se zavádí mechanismus pro řešení situace, kdy se vnitrostátní orgány dohledu chovají v rozporu se stávajícími právními předpisy EU. Evropské orgány dohledu budou mít pravomoc přijmout závazné přímo aplikovatelné rozhodnutí adresované konkrétnímu vnitrostátnímu orgánu.
- řešení mimořádných situací
V případě mimořádných situací evropské orgány dohledu budou plnit aktivní úlohu koordinátora mezi vnitrostátními orgány dohledu a budou mít pravomoc vyžadovat od vnitrostátních orgánů dohledu přijetí konkrétních společných opatření.
- řešení sporů mezi vnitrostátními orgány dohledu
Návrh ustanovení o Evropském systému orgánů finančního dohledu stanoví mechanismus pro urovnávání sporů mezi příslušnými vnitrostátními orgány dohledu. V případě, že příslušný orgán nesouhlasí s postupem nebo obsahem opatření či nečinností jiného příslušného orgánu v oblastech, ve kterých příslušné právní předpisy vyžadují spolupráci, koordinaci nebo společné rozhodování příslušných vnitrostátních orgánů z více než jednoho členského státu, mohou evropské orgány dohledu na žádost dotčeného příslušného orgánu pomoci orgánům dosáhnout dohody ve lhůtě stanovené evropskými orgány dohledu, která zohledňuje veškeré relevantní lhůty v příslušných právních předpisech a naléhavost a složitost sporu. Pokud takový spor přetrvává, mohou evropské orgány dohledu záležitost urovnat.
- kolegia orgánů dohledu
Kolegia orgánů dohledu bude hrát důležitou úlohu při zajišťování toku informací mezi domácími a hostitelskými orgány. Evropské orgány dohledu budou přispívat k podpoře účinného a jednotného fungování kolegií orgánů dohledu a ke sledování jejich jednotného postupu při provádění právních předpisů EU. Evropské orgány dohledu se mohou účastnit kolegií orgánů dohledu jako pozorovatelé a získávat veškeré důležité informace, které jsou k dispozici členům kolegia.
- společná kultura dohledu, delegování úkolů a povinností a srovnávací hodnocení
Společně s mechanismem pro urovnávání sporů mezi vnitrostátními orgány dohledu by měla společná kultura dohledu pomoci při budování důvěry a spolupráce a může pro orgány dohledu vytvářet stále více příležitostí pro vzájemné delegování určitých úkolů a povinností. Evropské orgány dohledu budou tento proces podporovat tak, že budou identifikovat úkoly a povinnosti, které lze delegovat nebo vykonávat společně, a současně budou podporovat osvědčené postupy.
- posuzování tržního vývoje
Návrh ukládá evropským orgánům dohledu provádět sledování, posuzování a podávání zpráv o trendech, možných rizicích a zranitelných místech bankovníctví, pojišťovnictví a odvětví cenných papírů.
- mezinárodní a poradní úloha
Evropské orgány dohledu by měly působit jako kontaktní místa pro orgány dohledu třetích zemí. V této souvislosti mohou uzavírat administrativní dohody s mezinárodními organizacemi a vládami třetích zemí. Evropské orgány dohledu mohou také pomáhat při přípravě rozhodnutí o rovnocennosti týkajících se režimů dohledu ve třetích zemích. Navíc mohou evropské orgány dohledu na žádost nebo

z vlastní iniciativy poskytovat Evropskému parlamentu, Radě a Komisi poradenské služby a zveřejňovat stanoviska, včetně stanovisek k obezřetnostnímu posuzování přeshraničních fúzí a nabývání účastí.

- sběr informací

Na žádost evropského orgánu dohledu předloží vnitrostátní orgány dohledu a další orgány veřejné správy členských států evropskému orgánu dohledu veškeré nezbytné informace pro plnění jeho povinností. Dále evropský orgán dohledu bude shromažďovat informace a k tomu účelu zřídí a bude spravovat centrální systém, v jehož rámci budou tyto informace přístupné vnitrostátním orgánům dohledu sdruženým v kolegiích orgánů dohledu. V podstatě by měly veškeré informace evropským orgánům dohledu poskytovat vnitrostátní orgány dohledu.

- vztah s Evropským výborem pro systémová rizika

Evropské orgány dohledu úzce spolupracují s Evropským výborem pro systémová rizika, zejména v oblasti výměny informací.

- ochranná opatření

Rozhodnutí evropských orgánů dohledu by neměla mít vliv na fiskální povinnosti členských států. Návrh obsahuje ustanovení o ochranných opatřeních. Toto ustanovení zajišťuje, že jestliže se členský stát domnívá, že rozhodnutí přijaté podle těchto nařízení má vliv na jeho fiskální povinnosti, může evropskému orgánu dohledu a Komisi oznámit, že nemá v úmyslu uplatňovat rozhodnutí evropského orgánu dohledu, přičemž jednoznačně uvede, jak rozhodnutí evropského orgánu dohledu ovlivňuje jeho fiskální povinnosti.

Hlavní rozdíly mezi třemi navrhovanými nařízeními se týkají cílů evropských orgánů dohledu, působnosti a definic, které jsou upraveny podle specifických požadavků konkrétního odvětví a stávajících právních předpisů EU. Kromě toho Evropský orgán pro cenné papíry a trhy bude mít pravomoc dohledu nad ratingovými agenturami. Bude odpovědný za registraci ratingových agentur a bude oprávněn přijímat opatření v rámci dohledu (například odejmout registraci nebo pozastavit používání úvěrových ratingů pro regulační účely).

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Na zasedání Rady ECOFIN dne 20. října 2009 došlo k obecné dohodě o obsahu jak nařízení o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika, tak ohledně rozhodnutí o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají Evropského výboru pro systémová rizika.

Evropská rada (29. a 30. 10. 2009) vyzvala předsednictví, aby v souvislosti s těmito návrhy nařízení a rozhodnutí zahájilo postup s Evropským parlamentem. Evropská rada považuje za důležité rychle pokračovat v práci na zřízení evropských orgánů dohledu zaměřených na mikroobezřetnostní dohled, tak aby bylo o těchto návrzích dosaženo obecného přístupu. Evropská rada vyzvala rovněž Radu, aby po dalším politickém projednání dosáhla do prosince roku 2009 dohody o celém balíčku vytvářejícím novou strukturu dohledu v EU.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** předložený návrh legislativního balíčku „Posílení finančního dohledu v Evropě“ a rámcovou pozici vlády k tomuto dokumentu;
2. **ž á d á v l á d u** o průběžné informace z procesu vyjednávání tohoto legislativního balíčku.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Petr Krill v. r.
zpravodaj výboru

Kateřina Jacques v. r.
předsedkyně výboru